

dílen uloženo a připraveno k předání. Z toho první soud právem dovodil, že společnost J., neodebravši opravené motory, octla se v prodlení (§ 1419 obč. zák.) a musí proto nésti následky zničení motoru požárem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nezáleží na tom, zda mezi stranami došlo ke smlouvě schovací, neboť žalovaná strana ani jako schovatel neručila by podle §u 964 obč. zák. za náhodu, a žalobce neuplatňuje žádného z důvodů §u 965 obč. zák. Nezáleží proto ani na tom, zda žalovaná strana vyjednávala se společností J. o převzetí motorů do vlastnictví státu, a zda jen z toho důvodu byla letadla ponechána v dílnách žalované strany, neboť ani v tomto případě nedalo by se říci, že žalovaná strana byla v prodlení s vrácením motorů podle §u 965 třetí věty obč. zák. Dovolání sdílí ostatně aspoň mlčky též náhled, neboť veškeré jeho vývody, ač zdánlivě spočívají každý na jiném právním základě, končí vždy tvrzením, že bylo povinností žalované strany dáti motory pojistiti proti ohni, a že opomenutí této povinnosti zakládá její zavinění, opravňující žalobce požadovati náhradu škody. Po této stránce byla však věc probrána vystižně odvolacím soudem, a dovolání, nejsouc s to, by vyvrátilo správný tento názor ze zákona, pomáhá si jen povšechnými úvahami, jimž nedostává se právního základu. Půkaz na možnost nebezpečí, hrozícího letadlům v dílnách, a na opatrnost pečlivého hospodáře, týče se nikoliv žalované strany, jež převzala toliko smluvní závazek, opravit letadla, nýbrž buď žalobce jako vlastníka letadel, anebo strany, jež motory těmi disponovala, dávši je do správy. Žalovaná strana neměla k tomu právního důvodu, a to již proto, ježto by byla nucena sama platiti pojistné, a není jisto, zdali by, ať žalobce, ať společnost J. byli ochotni platiti po případě značné částky, z tohoto důvodu žádané, kdyby nebylo došlo k požáru, když nebyl žalované strane dán příkaz letadla pojistiti. Z jiného důvodu neuplatňuje dovolatel zavinění žalované strany. Praví sice na jednom místě, že se nepostarala řádně o věc, ale z povšechné této zmínky nelze vzhledem k předchozím vývodům usouditi za jiné, než že žalovaná strana nedala pojistiti letadla proti ohni a tím se o ně nepostarala.

Čís. 4634.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zaměstnanec, jemuž byly po 6. květnu 1921, třebas se zpětnou platností před tímto dnem vyměřeny zaopatřovací požitky nad stanovené zákonné minimum, nemůže se domáhati zaopatřovacích požitků dle zákona čís. sb. 130/1921. K podporám, jež zaměstnavatel kromě výslužného poskytoval z dobré vůle, nelze v tomto případě hleděti a nelze zaměstnavatele donucovati k jich plnění.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv I 40/25.)

Žalobce byl ve službách žalovaného jako vrchní šafář a byl dán do výslužby dekretem ze dne 9. května 1921 se zpětnou platností od 1. dubna 1921. Pense mu byla vyměřena ročními 4560 Kč, kromě nichž žalovaný vyplácel žalobci jak před jeho pensionováním, tak i v době, kdy byl již ve výslužbě, zvláštní drahotní přídavek v roce 1921 a 1922 po 2736 Kč, v roce 1923 pouze 2394 Kč. Ježto žalovaný odepřel vyplatiti žalobci za rok 1923 celý drahotní přídavek 2736 Kč, za další léta pak odepřel vypláceti drahotní přídavek vůbec, žaloval žalobce jednak o zaplacení nedoplatku 342 Kč za rok 1923 a o placení drahotního přídávku 2736 Kč za rok 1924 a následující. Procesní soud prvního st. l. i c e přiznal žalobci nedoplatek 342 Kč a uznal žalovaného povinným platiti žalobci za rok 1924 a následující »pokud se podstatně nezmění hospodářské a finanční poměry plativší dne 18. března 1921«, ročních 2736 Kč. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Strana žalující uznávajíc, že základní pense 4560 Kč ročně se jí řádně vyplácí, domáhá se nedoplatků v žalobní prosbě uvedených a snaží se dovoditi ze zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., jmenovitě z §u 1 písm. a) a z §u 8, že jí přísluší právní nárok na drahotní přídavek ročních 2736 Kč, který jí byl současně s vyměřením pense povolen a to i v tom případě, že by v této příčině šlo skutečně o pouhý dar z milosti. Než žalobní nárok nemá v zákoně opory, kterou strana žalující v něm spatřuje. Je pravda, že v §u 1 a) zařazují se mezi zaopatřovací požitky kromě pensí a provisí také dary z milosti a že § 8 byl do zákona pojat z důvodů uvedených v důvodové zprávě, kterou návrh citovaného zákona byl provázen, ale to vše nemá v tomto případě významu, jaký v tom strana žalující vidí. Strana žalující přehlíží důležitý výklad, který jest obsažen v prováděcím nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. ve příčině darů z milosti. Podle tohoto výkladu (§ 1 odst. 5) dlužno považovati dary z milosti za zaopatřovací požitky tehdy, byly-li před 6. květnem 1921 pravidelně poskytovány bývalým zaměstnancům z důvodu trvalého služebního poměru na velkém majetku pozemkovém, nikoli tedy jednou pro vždy udělené dary neb odbytné. Musil by tedy žalobce dokázati, že již před 6. květnem 1921 byl na odpočinku a že mu již před tímto dnem byl sporný příspěvek drahotní jako požitek zaopatřovací, třeba ve formě daru z milosti, pravidelně poskytován. Tento důkaz ve sporu podán nebyl, naopak bylo zjištěno, že o přeložení žalobce na trvalý odpočinek bylo rozhodnuto teprve dekretem ze dne 9. května 1921 a že teprve na základě tohoto dekretu byla žalobci přiznána jednak pense ročních 4.560 Kč, jednak 60% drahotní přídavek, takže žalobce přede dnem 9. května ještě nevěděl, zda bude dán do pense a zda bude mu nějaký drahotní přídavek poskytnut. Na tom ničeho nemění okolnost, že žalobce byl na trvalý odpočinek přeložen se zpětnou platností od 1. dubna 1921 a že mu také jak pense tak drahotní přídavek byly se zpětnou platností od 1. dubna 1921 dodatně vyplaceny, neboť tím není vyvrácena skutečnost, že mu drahotní přídavek teprve na základě dekretu ze dne 9. května 1921 poskytnutý přede dnem 6. května 1921 pravidelně vyplácen nebyl. Skutečnost, že žalobci v době, končící dnem 31. března 1921, byly vypláceny kromě služného také ony přídávky, nemá v tomto sporu významu, neboť se tu nejedná o započítání

platů, které žalobce dostával za služby, konané v době, jež přeložení na trvalý odpočinek předcházela. Podle toho, co bylo právě uvedeno, nelze dovodit, že žalobci podle ustanovení zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. přísluší oproti žalovanému právní nárok na vyplácení drahotního přídatku ročních 2.736 Kč. Jiného důvodu právního žalobce neuvedl. O tom není sporu, že by podle tabulky zaopatřovacích požitků (skupina 4) příslušela žalobci roční pense 3.000 Kč. Byla-li mu tudíž podle pensijního normálu přiznána roční pense 4.560 Kč, dostalo se mu tím smluvených požitků zaopatřovacích, a nemá žalobce důvodné příčiny ke stížnosti, že proti předpisu Šu 8 zákona došlo k nějaké redukci těchto požitků. O zaopatřovací požitky skutečně vyplácené, jaké má tento předpis na zřeteli, v tomto případě vůbec nejde, neboť jak shora dovozeno, nebyly žalobci v době před 6. květnem 1921 zaopatřovací požitky ještě ani vyměřeny tím méně vypláceny. Poukazuje-li žalobce na to, že také zákonné zaopatřovací požitky dle tabulky, připojené k zákonu čís. 130 z roku 1921 se skládají z požitku základního, z přídatku drahotního a vybavovacího, zapomíná, že veškeré tyto požitky byly by obsaženy v úhrnné částce 3.000 Kč a jemu že byla vyměřena pense 4.560 Kč, tedy o 1.560 Kč vyšší. Podle skutečností, shora zjištěných, byl drahotní příspěvek, pokud se tak dalo kromě pense, žalobci vyměřen po prvé dne 9. května 1921, tedy později než zákon čís. 130/21 nabyl účinnosti, byl žalovaným poskytován z dobré vůle, tedy nezávazně, a byl také libovolně žalovaným měněn. Sluší jej tudíž dle Šu 940 obč. zák. považovati za dar z uznalosti žalovaného žalobci věnovaný a mohl by se žalobce s úspěchem domáhati dalšího poskytování tohoto daru ve výši dne 9. května 1921 stanovené pouze tehdy, kdyby o darování byl býval zřízen notářský spis. O ten se však žaloba neopírá a právní důvod v žalobě uplatňovaný není prokázán.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Rozpor a vadnost řízení shledává dovolatel v tom, že odvolací soud na základě pensijního dekretu ze dne 9. května 1921 vychází s hlediska, že žalobce před 6. květnem 1921 neměl zaopatřovací požitky penízem 2736 Kč, o něž v tomto sporu jde, ani vyměřeny ani vypláceny, nýbrž že mu byly teprve po 6. květnu 1921 poskytnuty a to ve formě nezávazné. Než, co by zakládalo vadnost řízení, dovolatel neuvádí, nevytýká také skutečně žádných vad, které by byly způsobilé zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře. Není však tu ani rozporu se spisy, neboť dovolatel sám tvrdí, že oním dekretem byl dán na trvalý odpočinek a že mu dle tohoto výnosu z 9. května 1921 byl od 1. dubna 1921 kromě roční pense 4560 Kč povolen také 60% drahotní přídatek, který činil ročně 2736 Kč. Z toho plyne, že mu byly zaopatřovací požitky na základě tohoto výnosu, tedy až po 6. květnu 1921 vyměřeny, třebas se splatností od 1. dubna 1921 a jest tudíž názor odvolacího soudu v souhlasu se spisy. V tomto logickém závěru ovšem nelze spatřovati ani nesprávné právní posouzení věci. Avšak odvolací soud ani jinak tuto věc nesprávně neposoudil po stránce právní, pokud jde o otázku, zda onen drahotní přídatek (dar z milosti), ode dne 1. dubna

1921 žalobci povolený a dle základní pense vyplácený, jest pensí podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. Účelem tohoto zákona jest, by bývalým zaměstnancům na velkém majetku pozemkovém byly upraveny zaopatřovací požitky za předpokladů tohoto zákona a v mezích tímto zákonem vytčených, nejsou-li již smluvené nebo vyplácené požitky vyšší (§ 8 tohoto zák.), než dle tohoto zákona. Jelikož pak posavadní odpočivné požitky byly poskytovány zaměstnancům na velkém majetku pozemkovém ve formě pensí, provisí, darů z milosti a pod., nebyly však starobním zaopatřením jednak pro nepatrnost, jednak pro odvolatelnost (dary z milosti a provise), šlo o úpravu přiměřenou hospodářským a sociálním poměrům, a stačilo zákonu, by tyto zaopatřovací požitky pro ony zaměstnance upravit, když byly poskytovány ze smlouvy nebo ze zvyklosti, nebo byly, pokud jde o dary z milosti, pravidelně před 6. květnem 1921 bývalým zaměstnancům udělovány (čl. 1 k Šu 1 prováděcího nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. k zákonu), aby i o tyto zaměstnance bylo přiměřeným způsobem postaráno pro stáří. V tomto případě byly dovolateli po 39leté službě přiznány zaopatřovací požitky dekretem ze dne 9. května 1921 se splatností od 1. dubna 1921 částkou 4560 Kč, tedy o 1560 Kč vyšší, než by mu dle zákona podle skupiny 4. příslušely. Mimo to byl zvláštním oběžníkem přiznán zaměstnancům aktivním i na odpočinku na velkostatku žalovaného drahotní přídavek, pojmenovaný později také darem z milosti, a toho se dovolatel i mimo uvedené požitky zaopatřovací jako součásti své pense domáhá. Avšak ohledně těchto mimořádných příspěvků nelze se odvolávat na zákon o úpravě zaopatřovacích požitků. Zákon, mluvě o darech z milosti, má na mysli, že byly již před 6. květnem 1921 (srv. prováděcí nařízení) pravidelně zaměstnanci poskytovány a tak byly jakýmsi třebas i jediným druhem zaopatřovacích požitků dle zákona. Dovolateli však dostalo se podle dekretu ze dne 9. května 1921 skutečně zaopatřovacích požitků nad stanovené minimum zákonné, takže jeho zaměstnavatel plně vyhověl své zákonné povinnosti a k dalšímu plnění, mimořádnému poskytování podpor, i když se to skutečně stávalo mimo odpočivné, ať již se jmenují drahotním příspěvkem nebo darem z milosti, nemůže býti v tomto případě již hleděno a zaměstnavatel k placení těchto podpor donucován. To tím méně, když dle zjištění odvolacího soudu tyto podpory byly povolovány z dobré vůle zaměstnavatele, podpory byly libovolně zvyšovány nebo snižovány, bývaly zvlášť povolovány a jejich pomíječnost byla již v oběžníku ze dne 14. února 1921 jasně vyslovena. Za tohoto stavu věci jest lhostejno, zda byly tyto podpory dovolateli také skutečně a pravidelně před 6. květnem 1921 vypláceny čili nic, poněvadž je nelze míti za zaopatřovací požitky po rozumu zákona a prováděcího nařízení vlády.

Čís. 4635.

Dohoda manželů o výživném nevyžaduje formy notářského spisu.

Žalobou podle Šu 35 ex. ř. lze se domáhati i jen částečného zrušení exekuce. Možnost učiniti návrh dle Šu 41 ex. ř. nevylučuje práva, podati žalobu dle Šu 35 ex. ř.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv I 111/25.)